

32/2007. (OT 26.) ORFK utasítás

a családon belüli erőszak kezelésével és a kiskorúak védelmével kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtására

Szám: 5-1/32/2007. TÜK

Az elmúlt években a társadalmi érdeklődés középpontjába kerültek azok a személy elleni bűncselekmények, amelyek az egymással szoros fizikai, érzelmi, anyagi, jogi kapcsolatban, egyfajta „együttélési kényszerben” élő személyek között, a magánszférában valósulnak meg. Az intézményes beavatkozás korlátozott lehetőségei, a bántalmazást elszenvedők fokozottan kiszolgáltatott helyzete megnehezíti az ilyen cselekményekkel szembeni fellépést.

Annak érdekében, hogy a családon belüli erőszakkal kapcsolatos rendőri tevékenység megelőzési szemlélettel, áldozatközpontúan és a társadalmi elvárásoknak megfelelő módon kerüljön ellátásra, valamint hogy a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben (a továbbiakban: Gyvt.) meghatározott rendőri feladatok egységesen kerüljenek végrehajtásra, kiadom az alábbi

utasítást:

I. Általános rendelkezések

1. Az utasítás hatálya kiterjed a Rendőrség központi, területi és helyi szerveire.

2. Az utasítás alkalmazása során:

a) **családon belüli erőszak:** az egy háztartásban élő személyek, illetőleg a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 137. §-ának 6. pontjában meghatározott hozzátartozók, a volt házastársak, illetve volt élettársak (partnerek), valamint az intézményes ellátás keretében életvitelszerűen együtt élő személyek között megvalósuló, vagy őket a felsorolt személyek cselekménye által érintő alábbi bűncselekmények:

- emberölés (Btk. 166. §),
- erős felindulásban elkövetett emberölés (Btk. 167. §),
- öngyilkosságban közreműködés (Btk. 168. §),
- magzatelhajtás (Btk. 169. § (2) bekezdésének b) pontja),
- testi sértés (Btk. 170. §),
- gondozás elmulasztása (Btk. 173. §),
- kényszerítés (Btk. 174. §),
- lelkiismereti és vallásszabadság megsértése (Btk. 174/A. §),
- személyi szabadság megsértése (Btk. 175. §),
- emberrablás (Btk. 175/A. §),
- emberkereskedelem (Btk. 175/B. §),
- magánlaksértés (Btk. 176. §),
- visszaélés személyes adattal (Btk. 177/A. §),
- levéltitok megsértése (Btk. 178. §),
- magántitok jogosulatlan megismerése (Btk. 178/A. §),
- rágalmozás (Btk. 179. §),
- becsületsértés (Btk. 180. §),
- közúti veszélyeztetés (Btk. 186. §),
- családi állás megváltoztatása (Btk. 193. §),
- kiskorú elhelyezésének megváltoztatása (Btk. 194. §),
- kiskorú veszélyeztetése (Btk. 195. §),
- tartás elmulasztása (Btk. 196. §),
- a nemi erkölcs elleni bűncselekmények (Btk. XIV. fejezet II. cím),
- közveszélyokozás (Btk. 259. §),
- terrorcselekmény (Btk. 261. §),

- garázdaság (Btk. 271. §),
- önbíráskodás (Btk. 273. §),
- visszaélés kábítószerrel (Btk. 282/B. §),
- lopás (Btk. 316. §),
- rablás (Btk. 321. §),
- zsarolás (Btk. 323. §)
- rongálás (Btk. 324. §),

valamint a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvényben (a továbbiakban: Sztv.) foglalt következő szabálysértések:

- becsületsértés (Sztv. 138. §),
- magánlaksértés (Sztv. 139. §),
- gyermekkel koldulás (Sztv. 146. §),
- veszélyes fenyegetés (Sztv. 151. §).

Családon belüli erőszaknak kell tekinteni a fenti jogsértésekkel összefüggésben elkövetett hamis tanúzásra felhívást (Btk. 242. §), illetve hatósági eljárás akadályozását (Btk. 242/A. §) is.

b) családon belüli erőszak áldozata: a családon belüli erőszak körébe tartozó jogsértések sértettjei és mindazok a személyek, akik azzal közvetlen összefüggésben testi, értelmi, érzelmi, vagyoni, vagy erkölcsi sérelmet szenvedtek, így azok a hozzátartozók is, akiket a bántalmazás közvetlenül nem érintett.

c) kiskorú veszélyeztetettség: minden olyan - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult - állapot, amely a kiskorú testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza [Gyvt. 5. § n) pontja], például bántalmazás a kiskorú jelenlétében, érzelmi zsarolás, lelki terror stb.

d) gyermekvédelmi jelzőrendszer: a Gyvt. 17. § (1) bekezdésében meghatározott, jelzésre, illetve hatósági eljárás kezdeményezésére köteles intézmények és személyek összessége.

e) együttműködési kötelezettség: a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjai, valamint a Gyvt. 17. § (2) bekezdésének b) pontjában írt személyek, illetve szervezetek közötti olyan konstruktív munkamódszer, amely a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a kiskorú veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében valósul meg. Az együttműködési kötelezettség része az egymás kölcsönös tájékoztatása is [Gyvt. 17. § (3) bekezdése].

f) hatalmi viszony: függő, alá-fölérendeltségi viszony, amelyben az alárendelt fél a hatalom gyakorlója által tanúsított kényszer vagy manipuláció hatására olyan dolgot tesz vagy tűr el, amely számára nem megfelelő. A hatalom gyakorlója felismerhető arról, hogy több jogosultsággal rendelkezik a kapcsolatban (például a háztartásban, a gyermeknevelés, a pénzeszközök fölötti rendelkezés terén, a tulajdonjog gyakorlásában stb.).

II. A családon belüli erőszak kezelésével kapcsolatos közbiztonsági feladatok

3. Ha a családon belüli erőszak körébe tartozó, személy elleni erőszakos (fizikai vagy nemi erkölcs elleni) cselekmény miatt érkezik bejelentés, a rendőr köteles a helyszínen haladéktalanul megjelenni.

4. Intézkedés foganatosítása céljából a rendőr a magánlakásba a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 39. §-ában foglaltak figyelembevételével léphet be.

5. Személy elleni erőszakos (fizikai vagy nemi erkölcs elleni) jogsértés észlelése esetén a rendőr köteles a jogellenes állapot megszakítása és a további jogsértés megelőzése, a felek indulatának lecsillapítása, a törvényes rend helyreállítása érdekében intézkedni.

6. Az intézkedő rendőrnek:

a) nyomatékosan fel kell hívnia a bántalmazó figyelmét a jogsértő magatartás továbbfolytatásától való tartózkodásra, a társadalmilag elfogadott együttélési szabályok betartására,

b) szükség esetén intézkednie kell a sérültek ellátására,

c) meg kell győződnie arról, hogy az áldozat biztonságban van-e, és az áldozatot kérésre - amennyiben erre lehetősége van - el kell kísérnie a legközelebbi szállást nyújtó krízismenhelyre,

d) törekednie kell a cselekmény alapjául szolgáló hatalmi viszony megismerésére, de nem kell kísérletet tenni a felek között békítésre,

e) tájékoztatnia kell az érintetteket a rendelkezésükre álló jogérvényesítési lehetőségekről, a segítő és információs szolgáltatásokról, illetve szervezetekről, menedékházak, anyaotthonok, hajléktalan szállók igénybevételének lehetőségeiről.

A rendőri intézkedést az elfogulatlanság és pártatlanság jellemezze, a rendőr tartózkodjon az önálló véleménynyilvánítástól, munkáját ugyanazzal az alaposággal és komolysággal végezze, mint más bűncselekmény esetén.

7. A bántalmazás bizonyíthatósága érdekében:

a) külön-külön meg kell hallgatni a feleket és a helyszínen tartózkodó más személyeket, különös tekintettel a korábbi hasonló cselekmények megismerésére, feltárására. Ha az Rtv. 33. §-ában foglalt feltételek fennállnak, a bántalmazó elszámoltatását a Rendőrség objektumában kell elvégezni;

b) adatgyűjtést, tanúkutatást kell végezni;

c) át kell tekinteni a helyszíni körülményeket, figyelemmel kell lenni a bántalmazás esetleges látható jelein túl az ott tartózkodók hangulati-érzelmi állapotára is;

d) intézkedni kell a bizonyítási eszközök felkutatására és biztosítására.

8. A családon belüli erőszakos bűncselekmény helyszínén intézkedő rendőr köteles tájékoztatni az áldozatot a feljelentés és a magánindítvány joghatásairól, a büntetőeljárás menetéről általában, továbbá a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) távoltartásra vonatkozó rendelkezéseiről.

9. A rendőr az intézkedéseiről jelentést készít, amelyet a szolgálat befejezését követően a beszámoltató parancsnokának ad át. A rendőri jelentés tartalmazza:

a) az intézkedés alapjául szolgáló, családon belüli erőszakkal kapcsolatos esemény részletes leírását;

b) a foganatosított rendőri intézkedések rövid leírását, különös tekintettel az alkalmazott kényszerintézkedésekre;

c) az alkalmazott áldozatvédelmi intézkedéseket (figyelemfelhívás, tájékoztatás, menedékhelyre kísérés stb.).

10. Ha a törvényi feltételek fennállnak, a bántalmazót elő kell állítani, őrizetbe kell venni, illetőleg kezdeményezni kell előzetes letartóztatását vagy távoltartását. Az előzetes letartóztatás vagy a távoltartás kezdeményezésekor az ügyészt tájékoztatni kell azokról a körülményekről is, amelyek a további bántalmazás (bűnismétlés) veszélyét valószínűsítik, illetve amelyek alapján feltételezhető, hogy a büntetőeljárás sikeres lefolytatását a gyanúsított meghíúsítaná.

11. Személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedés (előállítás, őrizetbe vétel, előzetes letartóztatás, távoltartás) megszüntetéséről a családon belüli erőszak áldozatát - amennyiben arról a nyomozó hatóságnak tudomása van - a szabadlábra helyezést megelőző lehető legkorábbi időpontban, rövid úton értesíteni kell. Tájékoztatni kell továbbá arról is, hogy milyen lehetőségei vannak, amennyiben biztonságát veszélyben érzi.

12. Ha a családon belüli erőszaknak kiskorú sértettje vagy tanúja volt, minden esetben vizsgálni kell, hogy megvalósult-e a kiskorú veszélyeztetése bűncselekmény, amennyiben igen, hivatalból eljárást kell indítani. Alkalmazni kell ezen utasítás VI. fejezet 39. pontjának rendelkezéseit is. Amennyiben a bántalmazót előállították, őrizetbe vételét, előzetes letartóztatását vagy távoltartását rendelték el, a gyermekjóléti szolgálatot - ha lehetséges - még a kényszerintézkedés tartama alatt rövid úton értesíteni kell. Ha szükséges, intézkedni kell a kiskorú ideiglenes hatályú elhelyezéséről (VI. fejezet 42. pont) is.

13. A család-, gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok körében a körzeti megbízotti állományok:

a) törekednie kell a családon belüli erőszak körébe tartozó látens jogsértések csökkentésére oly módon, hogy az általa ismert családon belüli erőszak áldozataival felveszi a kapcsolatot, tájékoztatja őket a rendelkezésre álló jogi és szociális lehetőségekről, valamint a segítő szervezetek és intézmények elérhetőségeiről;

b) a tudomására jutott, kiskorú veszélyeztetettségére vonatkozó információkról haladéktalanul köteles jelzést adni (rövid úton, szóban, illetve a jelen utasítás 1. számú mellékletében foglalt adatlap megküldésével) a gyermekjóléti szolgálat felé;

c) folyamatos munkakapcsolatot kell tartania a helyi gyermekjóléti és családsegítő szolgálat munkatársaival és - szükség esetén - mindazon intézményekkel, amelyek a család védelmére hívatottak.

III. A családon belüli erőszak kezelésével kapcsolatos bűnügyi feladatok

14. A családon belüli erőszak fogalomkörébe tartozó bűncselekmény gyanúja esetén a nyomozást haladéktalanul, de legkésőbb a Be. 170. §-ának (3) bekezdésében foglalt határidőn belül el kell rendelni. Ezt megelőzően, illetve ezt követően - amennyiben indokolt és feltételei fennállnak - a titkos információgyűjtés eszköztárát is igénybe kell venni. Ha az eljárás megindításához magánindítvány szükséges, ennek megtétele tárgyában soron kívül nyilatkoznatni kell a jogosultat. Abban az esetben, ha a kiskorú sértett a törvényes képviselőjével érdekellentétben áll (például, mert a törvényes képviselő is sértett, de magánindítványt sem a maga, sem a gyermek nevében nem kíván tenni), a Btk. 31. §-ának (3) bekezdése értelmében a magánindítvány előterjesztése kérdésében a gyámhatóságot meg kell keresni.

15. A családon belüli erőszak körébe tartozó bűncselekmény helyszínén - ha az elkövetés körülményei ezt indokolják - a bizonyítás érdekében szemlét kell tartani. Ennek során fel kell kutatni a bizonyítás eszközeit, és azokat szakszerűen rögzíteni kell, különös tekintettel a közvetett tárgyi bizonyítékokra. A helyszínt lehetőleg videofelvételre is rögzíteni kell.

16. Az eljárást lehetőleg ilyen ügyekben elméleti és gyakorlati ismeretekkel, tapasztalattal, továbbá kellő empátiával rendelkező rendőr végezze. A nyomozási cselekmények során a sértettek kíméletével, jogainak,

érdekeinek messzemenő figyelembe vételével kell eljárni. Törekedni kell a „másodlagos áldozattá válás” és a családon belüli erőszak jellegzetességeit figyelmen kívül hagyó megközelítés elkerülésére. Ha indokolt, az eljárásba szaktanácsadóként, illetve szakértőként pszichológust vagy a családon belüli erőszak témájában jártas más szakembert kell bevonni.

17. Az eljáró nyomozó köteles a családon belüli erőszak áldozatait megfelelő bánásmódban és tanácsadásban részesíteni, emberi méltóságát tiszteletben tartani, és törekednie kell az oldott légkör kialakítására. Amennyiben azt a sértett vagy annak törvényes képviselője kéri, a sértettet - lehetőség szerint - rendőrnő hallgassa meg.

18. Ha a családon belüli erőszak elkövetője addiktív szenvedélybetegségben szenved (alkoholista, kábítószer-élvező, stb.), az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 199. §-ának (1) bekezdése alapján - amennyiben a törvényi feltételek fennállnak - indítványozni kell a háziorvosnál az érintett pszichiátriai intézetbe történő szállítását.

19. Ha feltételei biztosítottak:

a) a lelkileg traumatizált áldozat tanúvallomását videofelvételen kell rögzíteni;

b) a gyermekkorú vallomását pszichológus bevonásával, vagy speciális körülmények között, úgynevezett „gyermek-kihallgató szobában” kell felvenni.

20. Ha az eset összes körülményei azt kívánják, a gyermekvédelmi együttműködés keretében fel kell venni a kapcsolatot a jelzőrendszer tagjaival.

21. A nyomozás során a családon belüli erőszak áldozatának a szükséges áldozatvédelmi segítséget meg kell adni. Tájékoztatást kell adni jogairól, kötelezettségeiről, a biztonsága érdekében alkalmazható lehetőségekről, ügyének állásáról (ügyszám, eljáró szerv, ügyintéző stb.), a bűncselekmények áldozatainak segítéséről és az állami kárenyhítésről szóló 2005. évi CXXXV. törvény szerint igénybe vehető áldozatsegítő szolgáltatásokról, azok igénybevételének módjáról, valamint a segítő szervezetek elérhetőségeiről.

22. Minden szükséges intézkedéssel biztosítani kell a családon belüli erőszak áldozatainak fenyegetésekkel és bosszúval szembeni hatékony védelmét, így teljes körben alkalmazni kell a rendelkezésre álló tanúvédelmi eszközöket. Minden esetben fel kell hívni figyelmüket a személyi adatok zárt kezelésének lehetőségére.

23. Valamennyi személy elleni erőszakos bűncselekmény gyanúsítottját tanulmányozni kell abból a szempontból is, hogy veszélyes lehet-e a környezetére, fennáll-e a veszélye családon belüli erőszak elkövetésének. A tanulmányozás a gyanúsított személyi körülményeinek és az ügy jellegének figyelembevételével, a beszerzett információk alapján történjen. Ha az ügyben pszichológus szakértő kirendelésére egyébként sor kerül, az erre vonatkozó kérdést a szakértőnek fel kell tenni. Ha a megállapítások, illetve a szakértői vélemény szerint a családon belüli erőszak veszélye fennáll, megelőzésére a megfelelő intézkedéseket meg kell tenni, továbbá jelzést kell adni a gyermekjóléti szolgálatnak.

24. Ha a rendelkezésre álló adatok alapján a családon belüli erőszak áldozata szempontjából ez szükséges és a jogszabályi feltételek fennállnak, a nyomozó szerv vezetője a belügyminiszter irányítása alá tartozó nyomozó hatóságok nyomozásának részletes szabályairól és a nyomozási cselekmények jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítésének szabályairól szóló 23/2003. (VI. 24.) BM-IM együttes rendelet 72/A. §-ának (1)-(2) bekezdései alapján előterjesztést tesz az ügyészhez a távollattartás indítványozására.

25. A kiskorú eltűnése miatt folytatott közigazgatási hatósági eljárás során:

a) ha családi kötelékből történik az eltűnés, annak tényéről és körülményeiről haladéktalanul értesíteni kell a gyermekjóléti szolgálatot;

b) vizsgálni kell, hogy az eltűnés összefüggésbe hozható-e családon belüli erőszakkal;

c) a megkerült kiskorú meghallgatása során tisztázni kell, hogy az eltűnésében családon belüli erőszak közre játszott-e.

IV. A családon belüli erőszak kezelésével kapcsolatos bűnmegelőzési feladatok

26. A rendőri szerveknek erősíteniük kell a családon belüli erőszak megelőzésére irányuló primer prevenciók tevékenységüket, amelynek keretében:

a) célzott programokkal, tájékoztató és jogpropaganda előadások felhasználásával ismertetniük kell a családon belüli erőszak jogi, hatalmi, viktimológiai jellemzőit, részt kell venniük a társszervek munkatársainak képzésében;

b) minél szélesebb körben tájékoztatni kell a családon belüli erőszak elkövetőit a cselekményeik megértését, felelősségük tudatosítását és erőszakos magatartásukon való változtatást célul tűző civil kezdeményezésekről és azok elérhetőségéről (például Stop-Férfierőszak vonal);

c) elő kell segíteni a családon belüli erőszak felismerési, jelzésadási technikáinak elsajátíttatását a gyermekek körében;

d) szorgalmazni kell a D. A. D. A. és az ELLEN-SZER programok további elterjesztését.

27. A Rendőrség bűnmegelőzési egységeinek figyelemmel kell kísérni illetékességi területükön a családon belüli erőszakhoz kapcsolódó bűnelkövetési formákat, tanulmányozniuk kell a bűncselekmények morfológiai sajátosságait, amelynek eredményeit az ifjúságvédelmi és áldozatvédelmi munkájukban kell hasznosítani.

28. A rendőri szervezeteknek erősíteniük kell együttműködésüket a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaival, valamint a problémakörben érintett civil szervezetekkel. A konkrét feladatok ellátására szorgalmazni kell együttműködési megállapodások megkötését.

29. A családon belüli erőszakkal kapcsolatos ügyekben folytatott rendőri eljárást, intézkedést, az intézkedés elmaradását, szakszerűtlenségét vagy törvénytelenységét kifogásoló, az áldozat, civil szervezet, vagy bármely más személy, illetve szerv részéről érkező bejelentéseket az illetékes vezetőknek soron kívül ki kell vizsgálniuk, és meg kell tenniük a szükséges intézkedéseket. A megtett intézkedésekről a megyei (budapesti) rendőr-főkapitányság áldozatvédelmi referensét és az ORFK Bűnügyi Főosztály Bűnmegelőzési és Áldozatvédelmi Osztály (a továbbiakban: ORFK Bűnmegelőzési Osztály) vezetőjét tájékoztatni kell.

30. A megyei (budapesti) rendőr-főkapitányságoknak szakmai irányító munkájuk keretében fokozottan ellenőrizniük kell a családon belüli erőszak fogalomkörébe tartozó jogsértések miatt indított eljárásokban folytatott rendőri tevékenységet. Törekedni kell az egységes eljárási gyakorlat kialakítására és érvényesítésére.

31. A megyei (budapesti) rendőr-főkapitányságok bűnmegelőzési egységei évente egy alkalommal kötelesek értékelni a területen működő civil szervezetekkel, családsegítő és/vagy gyermekjóléti szolgálatokkal folytatott együttműködést.

32. A megyei (budapesti) rendőr-főkapitányságok bűnmegelőzési egységei listát készítenek az illetékességi területükön, illetve országosan működő segítő és információs szolgáltatásokról, illetve szervezetek, menedékházak, anyaotthonok, hajléktalan szállók elérhetőségéről, amelyet minden családon belüli erőszakos jogsértés kapcsán intézkedésre kötelezett rendőr számára hozzáférhetővé kell tenni.

33. A megyei (budapesti) rendőr-főkapitányságok bűnmegelőzési egységei az érintett szakterületek (bűnügy, közrendvédelem, bűnmegelőzés), illetve a rendőrkapitányságok tapasztalatait összesítve kötelesek éves értékelő jelentést készíteni illetékességi területükre vonatkozóan a családon belüli erőszak kezelésével kapcsolatos rendőri tevékenység értékeléséről, amelyet **minden év február 15. napjáig** az ORFK Bűnmegelőzési Osztály vezetőjéhez kell felterjeszteni. Az ORFK Bűnmegelőzési Osztály vezetője évente országos értékelő jelentést készít a családon belüli erőszak kezelésével kapcsolatos tapasztalatokról, amelyet **minden év március 15. napjáig** az ORFK bűnügyi főigazgatójához terjeszt fel.

34. A jelentésnek az alábbiakat kell tartalmaznia:

- a) a NETZSARU adatai alapján a bűnügyi helyzet bemutatásán keresztül az adott tárgyidőszakban a családon belül elkövetett cselekmények áldozatainak, elkövetőinek száma, neme, jellemzői;
- b) jelen utasításban meghatározott feladatok végrehajtásának helyzete, tapasztalatai;
- c) gyermekjóléti szolgálatnak küldött jelzések száma;
- d) civil szervezetekkel, családsegítő és/vagy gyermekjóléti szolgálatokkal történő együttműködés tapasztalatai;
- e) mellékletként példatár.

V. Kommunikációs feladatok

35. A rendőrségi kommunikáció lehetőségeivel és eszközeivel a nemek közötti egyenlőség, az erőszak tilalma, a felelősségvállalás az erőszak elleni küzdelemben, a gyermekek, idősek és fogyatékkal élők jogai és más alapértékek propagálásával, illetve az intézkedési, eljárási gyakorlat megfelelő kommunikálásával hozzá kell járulni a családon belüli erőszakkal kapcsolatos közvélekedés megváltoztatásához. A kommunikációs stratégia folyamatos végrehajtásáról az ORFK Szóvivői Iroda vezetője gondoskodik.

36. A rendőri szervezeteknek javítaniuk kell a családon belüli erőszak körébe tartozó jogsértésekkel kapcsolatos tájékoztatási gyakorlatukon. A konkrét ügyekben történő tájékoztatás kizárólag az eljárást folytató rendőri szerv vezetője, illetve az általa meghatalmazott személy által, a családon belüli erőszak áldozata személyiségi, adatvédelmi jogainak messzemenő figyelembevételével, illetőleg a rendőrségi felelősség terjedelmének pontos meghatározásával történhet. A tájékoztatás során kerülni kell az áldozathibáztató, a jogsértést bagatellizáló, a felelősséget elmosó megnyilvánulásokat.

37. A családon belüli erőszak körébe tartozó, személy elleni és nemi erkölcs elleni bűncselekmények a Rendőrség ügyeleti szolgálatára vonatkozó ORFK utasítás alapján jelentési kötelezettség alá tartoznak.

38. A jelen utasítás 33. és 34. pontja szerint elkészített jelentéseket valamennyi jelentéskészítő szervnek - a jóváhagyást követően - a személyiségi jogi és adatvédelmi előírások betartásával el kell helyezni internetes honlapján, vagy más módon köteles a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tenni.

VI. A gyermekvédelmi törvényből adódó rendőri feladatok

39. Ha a rendőri intézkedés, illetőleg a büntető-, szabálysértési vagy közigazgatási hatósági eljárás során kiskorú veszélyeztetettsége állapítható meg, a rendszeresített adatlap (1. számú melléklet) megküldésével haladéktalanul jelzést kell adni a gyermekjóléti szolgálatnak [Gyvt. 17. §-a (2) bekezdésének *a*) pontja]. Ugyanígy kell eljárni, ha a rendőri intézkedés során megállapítást nyer, hogy a kiskorú a családon belüli erőszakkal kapcsolatban valótlán tényt állított. A gyermekjóléti szolgálatnak megküldött adatlap másolati példányát haladéktalanul meg kell küldeni a területileg illetékes megyei (budapesti) rendőr-főkapitányság bűnmegelőzési egységének.

40. A kiskorút súlyosan veszélyeztető ok miatt, továbbá a kiskorú önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén haladéktalanul hatósági eljárást kell kezdeményezni a gyámhatóságnál [Gyvt. 17. §-a (2) bekezdésének *b*) pontja], ha a jelzett körülmények miatti eljárás nem a Rendőrség hatáskörébe tartozik.

41. Haladéktalanul büntető vagy szabálysértési eljárást kell indítani a kiskorú bántalmazása, súlyos elhanyagolása, illetőleg egyéb más, a kiskorút súlyosan veszélyeztető ok (például a kiskorú családon belüli erőszak tanúja) fennállása esetén, ha annak kezelése a Rendőrség hatáskörébe tartozik.

42. Ha a gyermek felügyelet nélkül marad, vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete vagy önmaga súlyosan veszélyezteti, és emiatt azonnali elhelyezése szükséges, a Rendőrség a kiskorú ideiglenes hatályú elhelyezéséről határozhat [Gyvt. 72. §]. Az ideiglenes hatályú elhelyezést megalapozó súlyos veszélyeztetettség tekintetében a Gyvt. 72. §-ának (2) bekezdésében foglaltakat kell figyelembe venni. Az ideiglenes hatályú elhelyezést végzéssel kell elrendelni (2. számú melléklet).

43. A Rendőrség a kiskorú védelembe vétele [Gyvt. 68. §] érdekében értesíti a települési önkormányzat jegyzőjét, ha:

a) a fiataikorú szabálysértést követett el, és a szabálysértési hatóság indokoltan tartja, a jogerős határozat megküldésével;

b) az elkövető a Btk. 22. §-ának *a*) pontjában foglalt büntethetőséget kizáró ok miatt nem büntethető, a nyomozást elutasító, vagy megszüntető határozat megküldésével;

c) a fiataikorút bűncselekmény elkövetésével gyanúsítják.

44. Az Rtv. VIII. fejezete alapján kezelt bűnüldözési, illetőleg közigazgatási hatósági adatokat a Rendőrség a jelzés, illetve a gyermekvédelmi együttműködés keretében a Gyvt. 135. §-ának (4) bekezdésére tekintettel a gyermekjóléti szolgálat, a települési önkormányzat jegyzője, illetve a gyámhivatal részére átadhatja. Az adatok átadása csak konkrét ügyben, a gyermekvédelmi intézkedések foganatosításához szükséges mértékben történhet, és nem veszélyeztetheti az érintett áldozatok biztonságát.

VII. Záró rendelkezések

45. Az utasítás 2008. január 1-jén lép hatályba, rendelkezéseit az érintett személyi állománnyal ismertetni kell.

46. A megyei (budapesti) rendőr-főkapitányságok vezetőinek gondoskodniuk kell arról, hogy a végrehajtó állomány a családon belüli erőszakkal kapcsolatos feladatokról megfelelő oktatásban részesüljön (lehetőség szerint a civil szervezetek bevonásával), továbbá, hogy kellő tájékozottságot szerezzen a családon belüli erőszak sajátosságairól, a Gyvt. vonatkozó rendelkezéseiről, a civil szervezetek nemzetközi és hazai tapasztalatairól annak érdekében, hogy az intézkedések, eljárások törvényesek és szakszerűek legyenek. A lehetőségek függvényében biztosítani kell, hogy a végrehajtó állomány konfliktuskezelő tréningen vegyen részt.

47. A gyermekvédelmi feladatok ellátására a rendőrkapitányság és a városi (fővárosi kerületi) önkormányzat, illetőleg a gyámhivatal között létrejött együttműködési megállapodást jelen utasításra tekintettel felül kell vizsgálni és amennyiben szükséges, kezdeményezni kell a módosítását. Ha az együttműködési megállapodás megkötése nem történt meg, azt jelen utasítás hatályba lépésétől számított három hónapon belül kezdeményezni kell. A megállapodásban rögzíteni kell a gyermekvédelmi jelzésadás és együttműködés rendjét, az esetmegbeszélés fórumrendszerét, a kölcsönös tájékoztatás formáit.

48. Az ORFK büntügyi főigazgatója és az ORFK gazdasági főigazgatója az utasítás hatályba lépését követő 90 napon belül gondoskodik a Robotzsaru integrált ügyviteli és ügyfeldolgozó rendszernek az utasítás 2. *a*) pontja szerinti átalakításáról, annak érdekében, hogy abban - a családon belüli erőszakkal összefüggésben - a visszaélés személyes adattal (Btk. 177/A. §), a lopás (Btk. 316. §) és a zsarolás (Btk. 323. §) bűncselekmények törvényi tényállásai is rögzíthetők legyenek.

49. Az utasítás hatálybalépésével egyidejűleg a családon belüli erőszak kezelésével és a kiskorúak védelmével kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtására kiadott **13/2003. (III. 27.) ORFK intézkedés**, továbbá az ORFK

szervezeti korszerűsítésével összefüggő egyes ORFK utasítások és intézkedések módosításáról, valamint egyes normák hatályon kívül helyezéséről szóló **18/2004. (XII. 20.) ORFK utasítás XXXII. fejezete** hatályát veszti.

1. számú melléklet a 32/2007. (OT 26.) ORFK utasításhoz

A rendőri szerv megnevezése (fejbélyegzője)

Szám:

Ügyintéző:

Gyermekjóléti Szolgálat Vezetőjének!

ADATLAP

Értesítem, hogy intézkedésem (eljárásom) során a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 5. §-ának *n*) pontjában meghatározottak szerint kiskorú veszélyeztetettségét állapítottam meg, ezért a Gyvt. 17. §-a (2) bekezdésének *a*) pontja alapján a következőkről tájékoztatom.

A veszélyeztetett kiskorú neve, születési helye és ideje, anyja neve és lakcíme:

.....

Milyen magatartás, mulasztás vagy körülmény okozta (okozta) a kiskorú veszélyeztetettségét?

.....

.....

Miben nyilvánul meg a veszélyeztetettség?

.....

.....

Ha a veszélyeztetettséget egy konkrét esemény (családi veszekedés) idézte elő, melynek kapcsán rendőri intézkedés történt:

A bejelentés ideje:

A bejelentő neve, lakcíme, telefonszáma:

.....

Az esemény helyszíne, ideje:

.....

Az intézkedés alá vont személy(ek) neve, lakcíme:

.....

.....

A veszélyeztetett kiskorú kapcsolata az intézkedés alá vont személlyel:

Előzményi információk a korábban előfordult, hasonló esetekről:

.....

.....

Az esemény rövid történeti tényállása:

.....

.....

.....

.....

Került-e sor ideiglenes hatályú elhelyezésre? (ha igen, az elrendelő határozat egy példányát az adatlaphoz mellékelni kell)

Került-e sor hatósági eljárás kezdeményezésére a gyámhatóságnál? (ha igen, az átirat egy példányát az adatlaphoz mellékelni kell)

Kelt: év hónap nap

.....
intézkedő (eljáró) rendőr

Megjegyzés:

- Az adatlapot haladéktalanul ki kell tölteni és el kell küldeni, ha a kiskorú veszélyeztetettsége a Rendőrség tudomására jut. A másodpéldányt az ügyiratban kell elhelyezni.
- Kiskorú veszélyeztetettsége: minden olyan, magatartás, mulasztás, vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a kiskorú testi, értelmi, érzelmi, vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza [Gyvt. 5. §-ának *n*) pontja], például a szülővel való kapcsolattartás megakadályozása, bántalmazás a kiskorú jelenlétében, érzelmi zsarolás, lelki terror stb.
- A családon belüli erőszak ténye minden esetben megalapozza a kiskorú veszélyeztetettségét, függetlenül attól, hogy a kiskorú sérelmére követték-e el.

2. számú melléklet a 32/2007. (OT 26.) ORFK utasításhoz

A rendőri szerv megnevezése (fejbélyegzője)

Szám:

Ügyintéző:

VÉGZÉS
kiskorú ideiglenes hatályú elhelyezéséről

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 72. §-ának (1) bekezdésében foglaltak alapján

(a kiskorú neve, születési helye, ideje, anyja neve), (a kiskorú lakcíme)
alatti lakost

ideiglenes hatállyal elhelyezem

(név, születési hely, idő, anyja neve), (lakcím) alatti lakosnál (intézményben).

A kiskorúnak a gondozási helyre viteléről gondoskodom.

Az ideiglenes hatályú elhelyezésről az illetékes gyámhivatalt haladéktalanul értesítem.

Megállapítom, hogy az ideiglenes hatályú elhelyezéstől kezdődően **XY** (név, születési hely, idő, anyja neve, lakcím), mint (apa, anya, vagy a szülői felügyeleti jogokat gyakorló más személy) **gondozási, nevelési joga szünetel.**

Az ideiglenes hatályú elhelyezés a szülői felügyeleti jogokat egyéb tekintetben nem érinti.

Végzésemet kapja:

1. (az a személy, vagy intézmény, akinél a kiskorú ideiglenes hatállyal elhelyezésre került)
2. a szülői felügyeleti jogok korlátozásával érintett(ek)
3. Városi (fővárosi kerületi) Önkormányzat Polgármesteri Hivatalának Gyámhivatala.

Végzésem ellen a Gyvt. 72. §-ának (4) bekezdése alapján fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

(Az ideiglenes elhelyezésre okot adó körülmény leírása, a feltárt egyéb okok. Ha a nevelésre alkalmas, azt vállaló, különélő szülőnél, más hozzátartozónál, illetőleg személynél, továbbá, ha ideiglenes gondozási feladatokat is ellátó nevelőszülőnél történik az elhelyezés, akkor annak alkalmasságára vonatkozó megállapítások.)

A fentiekre tekintettel megállapítom, hogy a Gyvt. 72. §-ának (1) bekezdésében foglalt feltétel - a (2) bekezdésben foglaltakra is tekintettel - fennáll, ezért a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Kelt: év hónap nap

.....
kapitányságvezető